

Археографски прилози

Археографски прилози бр. 29–30. Уредник Александар Младеновић. Београд: Народна библиотека Србије, 2009.

Народна библиотека Србије и њено Археографско одељење већ три деценије издају часопис *Археографски прилози*. У овом часопису су врло брзо своје место нашли радови аутора из земље и иностранства и то из неколико области: из текстологије, историје језика, историје уметности, филогранологије. Незаобилазни су радови који се баве појединим археографским проблемима. Данас су *Археографски прилози* угледан часопис који радо чита научна и стручна јавност.

Пред нама је нови број овог часописа, тачније двоброј 29–30. У одељку „Чланци и расправе” ниже се 12 радова. Први у низу, рад Т. Ј. Попове, има наслов „К вопросу о количестве славянских рукописей Лествицы Иоанна Синайского (XII–XVII вв.)”. Аутор се овде бави питањем броја словенских рукописа који садрже текст *Лествице Јована Синајског*. У раду се табеларно доноси попис 295 рукописа, као и подаци о времену њиховог настанка и месту где се данас чувају.

Рад Радомира Д. Петровића „О реставрираном ктиторском натпису краља Милутина на фресци у призренској цркви Богородице Љевишке (XIV век)” доноси графички реставрирану копију ктиторског натписа краља Милутина у цркви Богородице Љевишке у Призрену.

Посебну пажњу потребно је посветити раду Сергеја Јурјевича Темчина „Бывшая рукопись белградской Народной библиотеки (сербский октоих 1353 года, №213) в Гарварде”. Овај рад објављен је у часопису *Slavistica Vilnensis* 2003. године, а овде се доноси фототипски. С. Ј. Темчин утврдио је, поређењем података из каталожских описа, да се у Харварду данас чува једна рукописна књига која је некада била део старе збирке рукописа Народне библиотеке. Реч је о *Октоиху* са записом писара о месту и времену преписивања рукописа. Како писар каже, књига је настала у Сиринићкој жупи, на југоистоку Косова и Метохије, у време цара Душана.

Народна библиотека Србије добила је од Универзитетске библиотеке на Харварду снимке (на позитиву микрофилма) целог рукописа број 213. Основне археографске податке о овом рукопису (број листова, материјал на којем је преписан, језик текста и кратка напомена о садржају рукописа) као и рашчитан текст записа писара донела је Миланка Убипарип у раду „О рукописном Октоиху (1353.г.) Из старе збирке Народне библиотеке у Београду”. У прилогу је аутор донео и снимке десет страница овог рукописа.

Александар Младеновић у раду „О једној правописној особини у повељама кнеза Лазара и деспота Стефана” разматра употребу слова њ у повељама српских владара кнеза Лазара и деспота Стефана.

У овом двоброју *Археографских прилога* филогранолог Радоман Станковић има два рада. Први, „Водени знаци ру-

кописних књига манастира Крке”, доноси детаљан филогранолошки опис и датирање за 74 књиге ове важне збирке као и филогранолошки албум од 358 водених знакова из ових књига. У раду „Водени знаци рукописа Милешевске епархије (Милешева, Дубочица, Илино Брдо)” датирано је девет рукописних књига први пут према воденим знацима. Седам књига, од укупно девет, први пут је представљено научној и стручној јавности. Зато аутор у прилогу објављује неке снимке из ових рукописа.

Катарина Мано-Зиси у свом раду „Писар јеромонах Данил у манастиру Шудикови” окуља рукописне књиге које је последњих деценија 16. века преписивао јеромонах Данил. Шест рукописа који се данас чувају у збиркама у Србији, Црној Гори, Бугарској и Аустрији имају запис о раду поменутог јеромонаха у манастиру Шудикови. У раду је делом осветљена прошлост и судбина манастира Шудикове кроз записе у књигама које су овде писане или су припадале овом манастиру.

И овај број *Археографских прилога* има радове посвећене проучавању појединих богослужбених текстова. Рад Зорана Ранковића „Пасхална херувимска песма у српскословенском преводу” указује на нове преписе пасхалне херувимске песме, док рад Христине Тинчеве „За един препис на Богоявленския чин в Аврамовия сборник об 1674.г.” пружа податке о пронађеном тексту „Чин на Светом Богојављењу” у рукописној књизи која се чува у Народној библиотеци „Иван Вазов” у Пловдиву. Књигу је преписао 1674. Године Аврам Димитријевић.

Још два рада Радомира Д. Петровића нашли су се у овом двоброју *Археографских прилога*. То су: „Камени натпис о ктитору Хаци-попу Јовану из 1613. године у манастиру Дечанима” и „Угребани записи на фасадним фрескама црква манастира Пећке патријаршије”.

У одељку „Критике и прикази”, Јасмина Недељковић представила је књигу Александра Младеновића *Повеље и џисма десјоша Стефана*. Драгана Новаков аутор је приказа књиге Радомана Станковића *Водени знаци хиландарских рукописа* (XIV–XV в.).

Тако су се, по тридесети пут, у *Археографским прилозима* нашли радови на неколико словенских језика (српски, руски, бугарски) из неколико области које су често својим резултатима међусобно повезане (филогранологија, историја језика, историја уметности, текстологија, историја и рукописна традиција појединих текстова, богослужбених и небогослужбених).

мр Миланка Убипарип

